

RAPPORT SECTORBEVRAGING

**Inkanteling BIOS & CCinC
kernindicatoren
29.07.2020**

INHOUD

1	Achtergrond voor inkanteling in de Lokale Vrijtijdsmonitor (LVTM)	3
2	Aanpak voor opmaak van lijst met in te kantelen kernindicatoren BIOS & CCinC	3
3	Doelstellingen van de bevraging	4
4	Aanpak, scope & methode van de bevraging	5
5	Doelgroep van de bevraging	6
6	Voorgelegde lijst van kernindicatoren	6
7	Deelnamecijfers van sectoren aan de bevraging	7
8	Belangrijkste resultaten per sector	8
8.1	BIOS specifiek	8
8.2	CCinC specifiek	9
9	Finaal voorstel van kernindicatoren per sector	10
9.1	Survey indicatoren	10
9.2	Register indicatoren	13
10	Actie- en aandachtspunten	17
11	Geleerde lessen m.b.t. de bevraging	20

1 ACHTERGROND VOOR INKANTELING IN DE LOKALE VRIJETIJDSMONITOR (LVTM)

Zoals gecommuniceerd in februari 2020, moest het departement Cultuur, Jeugd & Media (CJM) vaststellen dat het aantal organisaties dat jaarlijks deelneemt aan de registratie in beide sectorale monitors steeds verder daalt. Dit maakte dat datasets niet meer voldoende volledig, betrouwbaar en representatief zijn om analyses en uitspraken te doen over trends en evoluties binnen de sectoren. Daarnaast was deelnamecijfer voor beide monitors ook onvoldoende om de datasets te kunnen publiceren als onderdeel van de officieel erkende openbare statistieken van de Vlaamse Overheid. Deze evolutie volgt uit een veranderde beleidsmatige context. Met de inkanteling van Vlaamse subsidies in het gemeentefonds en het wegvallen van decretale verplichting tot registratie was er minder directe incentive voor registratie, de ontsloten dataset beantwoordde onvoldoende aan de kennisnoden bij de organisaties zelf waardoor motivatie voor registratie onder druk kwam te staan. Door de beperkte dekkingsgraad en betrouwbaarheid konden de datasets van beide monitors ook geen antwoord meer bieden op sectorbrede vragen waardoor de meerwaarde van de sectorale gegevensinzameling in haar huidige vorm door gebruikers in vraag werd gesteld.

Op basis hiervan besliste het departement om enkel nog voor werkjaar 2019 data te laten registreren in BIOS en CCinC, en nam ze het initiatief om een traject op te starten om een beperktere maar relevantere set kernindicatoren van beide sectorale monitoring tools in te kantelen in de Lokale Vrijtijdsmonitor vanaf werkjaar 2020.

2 AANPAK VOOR OPMAAK VAN LIJST MET IN TE KANTELEN KERNINDICATOREN BIOS & CCINC

Op basis van nauw intern overleg werd een eerste draft voorstel opgesteld van BIOS & CCinC kernindicatoren om in te kantelen in de Lokale Vrijtijdsmonitor. Vervolgens is het departement met potentiële dataleveranciers voor de vooropgestelde indicatoren in gesprek gegaan om relevantie en beschikbaarheid van deze data in kaart te brengen alsook om een eerste inschatting te maken van de technische en financiële haalbaarheid. De uitkomst van dit vooronderzoek heeft geleid tot het concreet voorstel van in te kantelen kernindicatoren uit BIOS & CCinC waarop feedback gevraagd werd van de sectoren via een online bevraging.

Voor dit voorstel werd rekening gehouden met volgende 5 factoren:

1. Eerder genomen beleidsbeslissingen

Met de beslissing om geoormerkte sectorale subsidies voor lokaal jeugd- en cultuurbeleid over te hevelen naar het Gemeentefonds kregen lokale besturen meer autonomie voor het bepalen van het lokale beleid en werd centrale rapporteringslast afgebouwd. Er werd gekozen om hoofdzakelijk lokale besturen te ondersteunen, en vanuit de Vlaamse Overheid minder rechtstreekse ondersteuning te bieden aan lokale instellingen/organisaties. Onder het regeerakkoord 2014-2019 werd er beslist om lokale besturen te ondersteunen in het monitoren van het lokale vrijetijds- en cultuurbeleid via de LVTM.

2. 'Only once' principe & minimale registratielast

Vraag niet wat je al weet. Dit is het uitgangspunt waartoe de Vlaamse Overheid zich geëngageerd heeft in het Bestuursdecreet (decreet betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer) alsook het huidige Vlaamse regeerakkoord 2019-2024. Unieke gegevensverzameling betekent dat de overheid slechts één keer bepaalde gegevens opvraagt aan de burger en dat de overheid steeds streeft naar één authentieke bron. Er moet bijgevolg maximaal ingezet worden op het binnentrekken en ontsluiten van bestaande bronnen en primaire registratie moet zoveel mogelijk tot een minimum herleid worden.

3. Relevantie en meerwaarde voor monitoring van lokaal beleid

Zoals hierboven aangegeven werd de LVTM opgezet om in eerste instantie *lokale besturen* te ondersteunen in het monitoren en voeren van hun lokaal vrijetijds- en cultuurbeleid. Het is dus belangrijk om steeds deze doelgroep alsook het lokaal beleid in acht te nemen om de relevantie en meerwaarde van indicatoren te bepalen.

4. Haalbaarheid van te meten indicatoren

Het is belangrijk om in acht te nemen of de indicatoren meetbaar zijn, d.w.z. of het mogelijk en realistisch is om data volgens de gekozen definitie en methode te capteren (bvb. via een bestaande authentieke bron of via registratie door lokale besturen in het LVTM registratietool). Daarbij dient ook rekening te worden gehouden met de GDPR wetgeving, wat bvb. kan betekenen dat sommige gevoelige of persoonsgebonden data niet atomair kan gecaptureerd en/of ontsloten worden.

5. Kwaliteit en betrouwbaarheid van data

Datakwaliteit hangt af van de mate waarin de gegevens geschikt zijn voor het doel waarvoor je ze wilt gebruiken. Om de kwaliteit en betrouwbaarheid van data te evalueren moet er rekening gehouden worden met volgende aspecten: zijn de data voldoende actueel, volledig, accuraat (geven ze de werkelijkheid weer), begrijpelijk (heldere definitie), consistent (worden de data op dezelfde manier gedefinieerd) en uniek (geen dubbels).

3 DOELSTELLINGEN VAN DE BEVRAGING

Om relevantie en meerwaarde voldoende te verzekeren, wilde het departement graag de input van beide sectoren inclusief betrokken belangenbehartigers verzamelen en verwerken alvorens een finaal voorstel voor te leggen aan de stuurgroep van de LVTM waarin de bevoegde ministers, het departement CJM, Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG), Sport Vlaanderen, Statistiek Vlaanderen en Agentschap Binnenlands Bestuur (ABB) vertegenwoordigd zijn.

Doel was om te komen tot een beheersbare set van indicatoren waarbij surveying (nieuwe vragen in de LVTM die registratie vragen van lokale besturen) en het gebruik van externe bronnen optimaal gecombineerd worden om trends en evoluties in het lokaal cultuurbeleid van elke gemeente of stad goed in beeld te brengen.

Hierbij was het de bedoeling om beide sectoren de voorgelegde set indicatoren te laten **evalueren op 3 aspecten**:

1. Relevantie van de meetmethode: meten we de voorgestelde indicator op de juiste manier of zijn er relevantere methodes die haalbaar zijn?
2. Meerwaarde voor de monitoring van het lokaal cultuurbeleid gevoerd door lokale besturen
3. Scope & definiëring van de indicatoren: is de definitie en afbakening van de indicator voldoende duidelijk, realistisch en representatief?

Het was dus niet de bedoeling om een geheel nieuwe en exhaustieve indicatorset per sector samen te stellen en op te nemen in de LVTM. We vroegen respondenten bij het geven van feedback om input steeds af te toetsen aan de 5 eerder genoemde factoren.

4 AANPAK, SCOPE & METHODE VAN DE BEVRAGING

Door de coronamaatregelen kon CJM jammer genoeg geen denkdag of workshop organiseren. Daarom werkte het departement een alternatief uit, **in samenspraak met belangenbehartigers VVBAD en Cult!**, om **via een Checkmarket bevraging** input en bedenkingen op de voorliggende indicatorset door te geven.

Zo kon er aangegeven worden per indicator hoe deze nog verder kan **gefinetuned of verbeterd** worden op het vlak van de eerder genoemde 3 aspecten (relevantie inzake meetmethode, meerwaarde, scope & definiëring). Er kon ook aangegeven worden wanneer de respondent vond dat bepaalde indicatoren geen meerwaarde hadden en mogen **geschrapt** worden.

Ondanks dat deze survey niet als doel heeft om een geheel nieuwe en exhaustieve indicatorset op te stellen, werd wel de mogelijkheid voorzien om **nieuwe indicatoren** op te geven die volgens de respondent een cruciale relevante evolutie in het lokale cultuurbeleid van lokale besturen in beeld kan brengen. We verwezen hiervoor opnieuw naar de 5 eerder genoemde factoren zodat er geen valse verwachtingen gecreëerd werden inzake uitbreiding van de voorgestelde indicatorlijst. CJM hield zoveel mogelijk rekening met voorstellen voor verbeteringen en nieuwe indicatoren maar waren hierbij helaas ook gebonden aan beschikbare tijd en middelen.

Voor dezelfde reden vroeg CJM ook om steeds zo specifiek en concreet (SMART[1]) mogelijk te zijn in de formulering van potentiële nieuwe indicatoren, alsook om de meerwaarde en relevantie goed te onderbouwen. Respondenten werden gevraagd om zeker ook de bron te specificeren indien deze indicator zou gebaseerd zijn op een reeds bestaande (authentieke) bron.

Daarnaast was er ook ruimte voorzien in de survey om **algemene bedenkingen** mee te geven die niet specifiek gebonden waren aan een bepaalde indicator.

Tot slot, kon er ook aangegeven worden als de respondent de voorgestelde lijst van indicatoren **goed vond zoals opgesteld**.

De respondenten konden aangeven of ze hun **feedback ook graag mondeling willen toelichten**. Dit konden ze aangeven op de daarvoor voorziene plaats in de survey. CJM nam dan contact op met de

respondent via email/ telefoon om een gesprek in te plannen. Gesprekken werden ingepland worden tussen maandag 18 mei en vrijdag 19 juni.

Deze bevraging werd **gelanceerd op maandag 18 mei en respondenten hadden tijd t.e.m. zondag 31 mei**. Verwerking van de ontvangen input en opvolggesprekken met respondenten vonden plaats de eerste 3 weken van juni.

5 DOELGROEP VAN DE BEVRAGING

Er werd een uitnodiging gestuurd naar **alle bibliotheken en culturele centra** waarvan het departement contactinformatie beschikte om zo betrokkenheid en gedragenheid te maximaliseren bij beide sectoren. Dit betekende **318 generieke bibliotheek emailadressen** en voor de **culturele centra 288 emailadressen** (veeleer directeurs, geüpdatet met gegevens van Cult). Er werd gevraagd aan alle organisaties om steeds **1 persoon/respondent per organisatie te laten deelnemen aan de survey**.

6 VOORGELEGDE LIJST VAN KERNINDICATOREN

De voorgelegde lijst van CCinC kernindicatoren kan [hier](#) gedownload worden.

De lijst van BIOS kernindicatoren kan [hier](#) gedownload worden.

Naast de naam van de indicatoren en hun definities wordt in deze bestanden ook andere relevante informatie meegegeven zoals:

- **Volgnummer:** het unieke identificatienummer van de indicator die je ook kan terugvinden in de keuzelijst in de survey.
- **Thema LVTM:** het thema van de LVTM waaronder deze indicator ontsloten wordt. Bestaande thema's op het LVTM rapporteringsplatform zijn: (1) Aanbod & verenigingen; (2) Participatie; (3) Infrastructuur; (4) Tevredenheid; (5) Vrijwilligers; (6) Tewerkstelling; (7) Financiën.
- **Survey/register indicator:** de data voor de indicator worden verzameld via primaire registratie door de lokale besturen in de LVTM registratietool (=survey indicator) óf via een bestaande authentieke bron (= register indicator).
- **Behoud historische reeks sectorale monitor (ja/nee):** de indicator en bijhorende definitie is al dan niet identiek aan een bestaande indicator uit BIOS/CCinC zodat de historische reeks van deze dataset kan gegarandeerd worden.
- **Reeds ontsloten in LVTM (ja/nee):** de indicator werd al dan niet reeds ontsloten in de LVTM bij de vorige ontsluitingsronde van werkjaar 2017, op basis van data uit de sectorale monitor of een andere (authentieke) bron.
- **Dimensies voor ontsluiting:** de paramters op basis waarvan de data voor de indicator zullen gevisualiseerd, gepresenteerd en ontsloten worden.

8 BELANGRIJKSTE RESULTATEN PER SECTOR

	BIOS	CCinC
Goedkeuring lijst	56% (49/87)	74% (31/42)
Entries per feedbackoptie (*)	99	52
Verbetersuggesties	62	36
Schrappingen	12	0
Nieuwe indicator	13	7
Andere bedenkingen	12	9
Entries m.b.t. indicator per categorie (*)	74	36
1. Extra velden	27	17
2. Minder velden	3	0
3. Schrapping	12	0
4. Andere	32	19

(*) Een respondent kon meerdere types input geven (cfr. types 1 t.e.m. 4), elk type input werd als een aparte 'entry' geteld (bvb. 1 verbetersuggestie + 1 schrapping = 2 entries).

8.1 BIOS SPECIFIEK

- **56%** (=49/87) van de respondenten gaf aan de voorgestelde lijst van kernindicatoren prima te vinden zonder meer. Het is belangrijk in acht te houden dat dus net iets meer dan de meerderheid van respondenten de lijst goed vinden en dat onderstaande cijfers dus beslaan op een iets minder dan de helft van de respondenten.
- **63%** (=62/99) van alle entries zijn verbetersuggesties bij voorgestelde indicatoren. Meer inhoudelijke analyse van deze entries geeft aan dat:
  - 50% van alle verbetersuggesties geeft aan de indicator ok te vinden maar vraagt naar **bijstellen/verduidelijken van definities**
  - 11% van de verbetersuggesties vraagt om **bereikte doelgroepen** van de georganiseerde activiteiten door de bib (waartoe de bib vaak specifiek de opdracht krijgt van het lokaal bestuur) in beeld te brengen. Voorbeelden van relevante doelgroepen zijn: bereik van schoolgaande jeugd in beeld brengen (kleuters, lagere school, middelbaar), mensen/kinderen met leesbeperkingen, vluchtelingen of asielzoekers, ouderen, kansarmen, rusthuisbewoners, enz.

- Infrastructuur wordt samen gebruikt. Het is dus steeds moeilijker om sommige gegevens van het culturele centrum en de rest van de gemeentelijke vrijetijdsdienst te isoleren.
- **4%** van de verbeter suggesties vraagt **meer context bij ontsluiting** inzake onderscheid tussen cultuur- en gemeenschapscentra, zelfstandige centra en centra in beheer van de gemeente, en centra die opereren in een (groot)stedelijke versus landelijke context.
- **4%** van de verbeter suggesties gaat over **bezorgdheid over registratielast** ondanks de grote reductie in aantal registratie velden t.o.v. CCinC.
- **46%** (=17+7/52) van alle entries gaat over **meer aspecten in beeld brengen**, d.w.z. extra velden bij voorgestelde indicatoren alsook suggesties voor nieuwe indicatoren.

Meest genoemde aspecten:

- In kader van de context waarbij centra opereren binnen een gemeentelijke vrijetijdsdienst wordt er gevraagd naar indicatoren die de vrijetijdsdienst in zijn totaliteit monitoren inzake aanbod en beschikbare infrastructuur i.p.v. enkel voor culturele centra.
- Zoals reeds hierboven vermeld, wordt er gevraagd om meer het verschil tussen stedelijke versus landelijke context en alsook tussen cultuur- en gemeenschapscentra mee te nemen bij analyse en ontsluiting.
- Met het oog op zaal- en capaciteitsbeheer wordt er gevraagd om het aantal georganiseerde activiteiten tegenover zaalcapaciteit te plaatsen (bezettingsgraad), alsook zaalbezetting tegenover het aantal beschikbare uren voor marketing en communicatie.
- **Geen enkele** respondent verzocht expliciet om een specifieke indicator te **schrappen**.

9 FINAAL VOORSTEL VAN KERNINDICATOREN PER SECTOR

9.1 SURVEY INDICATOREN

Hieronder vind je een overzichtstabel van de finale lijst van in te kantelen survey indicatoren voor beide sectoren zoals goedgekeurd door de stuurgroep van de Lokale Vrijetijdsmonitor (LVTM). Onder 'survey indicatoren' verstaan we indicatoren waarvoor primaire registratie nodig is in de Lokale Vrijetijdsmonitor door de lokale besturen.

Voor die indicatoren die deel uitmaakten van de origineel voorgelegde indicatorenlijst aan de respondenten van de bevraging, werd de originele nummering behouden zodat deze duidelijk terug te vinden zijn in de originele voorgestelde lijst (zie de hyperlinks onder sectie 6). Indicatoren met volgnummer 'N' (in **blauw**) zijn nieuw toegevoegde indicatoren.

Volgend op de tabel wordt er per nieuwe of aangepaste indicator kort toegelicht waarom deze weerhouden werd voor de finale lijst van kernindicatoren.

Er worden voor geen van beide sectoren survey indicatoren geschrappt uit de voorgestelde lijst. Bij enkele origineel voorgestelde indicatoren werden vraagtekens geplaatst door respondenten maar de relevantie van deze indicatoren weegt nog steeds op tegen eventuele opgemerkte uitdagingen of tekortkomingen.

Survey Indicator	BIO S	CCin C
B6. Aantal bezoeken aan de bibliotheek	x	
C3. Aantal actieve klanten culturele centra		x
N1. Aantal deelnames aan de activiteiten door de bib C4. Aantal deelnames aan het eigen aanbod van culturele centra	x	x
B1. Aantal georganiseerde activiteiten door de bib C1. Aantal georganiseerde activiteiten door culturele centra	x	x
B15. Aantal vrijwilligers werkzaam in de bib C11. Aantal vrijwilligers werkzaam in culturele centra	x	x
N2. Aantal gepresteerde uren door vrijwilligers in de bib/culturele centra	x	x
N3. Samenwerking door de bib/culturele centra	x	x
N4. Type dienstverlening aangeboden van de bib/culturele centra	x	x
N5. Bereikte doelgroepen door de bib/culturele centra	x	x
N6. Beleidsthema's behandeld door de bib/culturele centra	x	x
N7. Gemeentelijk cultuuraanbod (te onderzoeken)	x	x
N8. Aantal publieke computers beschikbaar in de bibliotheek	x	

N1. Aantal deelnames aan activiteiten door de bibliotheek

De werking van de bibliotheek is sterk geëvolueerd van een uitleendienst van materialen naar een ontmoeting- en belevingsplaats. Daarom is het ook belangrijk om het bereik van deze activiteiten in beeld te brengen.

Enkel het totale aantal deelnames wordt geregistreerd, geen aantallen per type activiteit. Vermits het gaat over 'deelnames' worden alle deelnemers geteld, niet enkel unieke deelnemers.

C4. Aantal deelnames aan het eigen aanbod van culturele centra

Deze originele indicator werd geherformuleerd: 'aantal deelnemers' werd vervangen door 'aantal deelnames' om zo, conform de nieuwe BIOS kernindicator, meteen duidelijk te maken dat dit niet gaat over unieke deelnemers maar over alle deelnemers.

N2. Aantal gepresteerde uren door vrijwilligers in de bib/culturele centra

//

Deze indicator is een verdere uitbreiding van originele kernindicatoren B15 en C11. Deze extra indicator laat toe aan te tonen (via benchmarking) in welke mate de werking van de bib of culturele centra meer of minder door vrijwilligers gedragen wordt.

Deze indicator zal het totaal aantal gewerkte uren capteren van alle vrijwilligers op jaarbasis. De exacte definiëring zal opgesteld worden rekening houdend met andere gerelateerde trajecten die binnen Dept. CJM lopen .

N3 Samenwerking door de bib/culturele centra

Zowel een deel van de respondenten alsook steunpunt Op/Til (in kader van het decreet Bovenlokale Cultuurwerking) vroegen om samenwerking in kaart te brengen tussen bibliotheken/culturele centra onderling maar ook met andere organisaties, alsook de thema's waar rond samengewerkt wordt (bvb. sociale tewerkstelling). Wat bibliotheken betreft, werd aangegeven dat enkel de origineel voorgestelde indicator 'B10 Intensiviteit van het IBL' niet voldoende is om samenwerking tussen bibliotheken in kaart te brengen.

De manier waarop dit geregistreerd wordt, hoe de indicator exact gedefinieerd wordt, en de samenwerkingsthema's zijn nog verder te bespreken met sectorvertegenwoordiging en steunpunt Op/Til. Bij de ontwikkeling van deze indicator zal erop toegezien worden dat de registratievelden voor deze indicator zo beperkt en eenvoudig mogelijk zijn.

N4. Type dienstverlening aangeboden van de bib/culturele centra

Gezien de evolutie van de bibliotheek in haar dienstverlening is het relevant om de type activiteiten/dienstverlening die de bibliotheek aanbiedt in beeld te brengen. Ook voor culturele centra heeft deze indicator een meerwaarde. Dit in beeld brengen laat ook kennisdeling toe hierover tussen gemeenten/bibliotheken/culturele centra.

De keuzelijst van type activiteiten/dienstverlening alsook bijhorende definities zullen opgesteld worden in samenspraak met de sectoren.

N5. Bereikte doelgroepen door de bib/culturele centra

Bereikte doelgroepen duiden de meerwaarde van de bibliotheek/culturele centra binnen de gemeente en samenleving. De bib en/of culturele centra hebben een maatschappelijke opdracht inzake inclusie van alle soorten doelgroepen, bvb. volwassenen en kinderen met een (lees)beperking, vluchtelingen of asielzoekers, anderstaligen, ouderen, kansarmen, enz.

Dit in beeld brengen laat toe om bibliotheken/culturele centra aan te moedigen hier meer aandacht voor te hebben alsook om hierover kennis te delen.

De keuzelijst van doelgroepen alsook bijhorende definities zullen opgesteld worden in samenspraak met de sectoren.

N6. Beleidsthema's behandeld door de bib/culturele centra

Zowel de bibliotheek als de culturele centra hebben een belangrijke maatschappelijke functie, en vooral de bibliotheek zag een evolutie in haar dienstverlening (rond thema's zoals digitale geletterdheid, mediawijsheid, burgerparticipatie, cultuureducatie, etc.). Ze krijgt specifieke opdrachten hiertoe van het lokaal bestuur en is het relevant om dit in beeld te brengen: welke thema's schuiven gemeenten naar voor in hun beleid specifiek m.b.t. bibliotheken/culturele centra? Voor welke beleidsthema's wordt de bibliotheek/culturele centra specifiek ingezet door het lokaal bestuur? Welke thema's krijgen expliciete aandacht binnen hun werking?

Opnieuw, dit in beeld brengen faciliteert ook kennisdeling tussen gemeenten/ culturele centra/ bibliotheken, waar expliciet ook vraag naar was bij respondenten.

De uitwerking van deze indicator moet echter ook verder bekeken worden met lokale besturen in functie van hun nood i.k.v. het breder verbetertraject van de LVTM.
De keuzelijst van thema's alsook bijhorende definities zullen opgesteld worden in samenspraak met lokale besturen en de sectoren.

N7. Gemeentelijk cultuuraanbod (te onderzoeken)

Echter, of deze nieuwe indicator zal doorgevoerd worden hangt af van een vooronderzoek naar haalbaarheid gezien de resterende beperkte beschikbaarheid van tijd tegen lancering van de LVTM. Argumentatie voor het opnemen van deze nieuwe survey indicator is drieledig:

- Door de evolutie naar toenemende inbedding van bibliotheken/culturele centra in de gemeentelijke vrijetijdsdienst wordt het steeds moeilijker om hun specifiek aanbod te monitoren en om sommige gegevens van deze organisaties te scheiden van de rest van het vrijetijdscentrum.
- Momenteel richt de Uit databank zich meer op promotie en marketing van culturele activiteiten en minder op monitoring van het totale landschap van het culturele aanbod van organisaties. Deze indicator zal deze blinde vlek kunnen opvangen en op een betrouwbare en volledige manier het gemeentelijk aanbod aan culturele activiteiten in kaart brengen.
- Deze indicator wordt opgenomen naar analogie met de bestaande LVTM survey indicatoren “gemeentelijk jeugd aanbod” en “gemeentelijk sportaanbod”.

N8. Aantal publieke computers beschikbaar in de bibliotheek

Deze indicator brengt de dienstverlening met het oog op digitale geletterdheid in beeld en laat bibliotheken ook toe om deze kost te verantwoorden naar hun lokaal bestuur.

9.2 REGISTER INDICATOREN

Hieronder vind je een overzichtstabel van de finale lijst van in te kantelen register indicatoren voor beide sectoren zoals goedgekeurd door de stuurgroep van de Lokale Vrijetijdsmonitor (LVTM). Onder ‘register indicatoren’ verstaan we indicatoren waarvoor géén primaire registratie nodig is in de Lokale Vrijetijdsmonitor maar waarvoor de data **uit een externe bestaande databron** gehaald wordt.

Voor die indicatoren die deel uitmaakten van de origineel voorgelegde indicatorenlijst aan de respondenten van de bevraging, werd de originele nummering behouden zodat deze duidelijk terug te vinden zijn in de originele voorgestelde lijst (zie de hyperlinks onder sectie 6). Indicatoren met volgnummer ‘N’ (in **blauw**) zijn nieuw toegevoegde (sub-)indicatoren. Volgend op de tabel hieronder wordt er per nieuwe weerhouden indicator kort toegelicht waarom deze weerhouden werd voor de finale lijst van kernindicatoren.

Voor **BIOS** werden op basis van de input uit de bevraging een reeks **nieuwe register indicatoren** weerhouden **op basis van data uit het EBS** (Ééngemaakt Bibliotheeksysteem). De haalbaar- en uitvoerbaarheid van deze indicatoren werd verder onderzocht samen met Cultuurconnect, en op basis hiervan werd beslist dat enkel de indicatoren in **blauw en vet** haalbaar zijn tegen de volgende ronde van de LVTM.

De indicator rond ‘het aantal beschikbare e-boeken’ blijkt alsnog onvoldoende relevant gezien de lancering van het nieuw e-boeken platform door Cultuurconnect in september 2020. Dit platform zal

namelijk hetzelfde aanbod voorzien over heel Vlaanderen. De andere indicatoren zullen mee in acht genomen worden voor ontsluiting voor de ronde van de LVTM in 2024 over werkjaar 2023. Voor indicator **B2 Aantal materialen in bezit** werd beslist om deze **niet per soort** (open kast en magazijn) **te ontsluiten** wegens onvoldoende meerwaarde en onnodige extra registratiewerk voor bibliotheken.

Voor **CCinC** werden er **geen nieuwe register indicatoren** toegevoegd daar er geen andere relevante en bruikbare bron werd geïdentificeerd.

Voor beide sectoren werden **3 register indicatoren voorlopig geschrapt** uit de voorgestelde lijst:

- Beschikbare infrastructuur van de bib (B12)/cultureel centrum (C7)
- Toegankelijkheid van de bib (B13)/cultureel centrum (C8)
- Energiezuinigheid van bibliotheekgebouw (B14)/ cultuur- of bijeenkomstgebouw (C9)

Deze 3 indicatoren werden niet weerhouden op basis van input uit de bevraging waarbij aangegeven werd dat deze informatie op het organisatieniveau minder relevant is. Respondenten gaven aan dat dit vooral relevant is op niveau van de stad of gemeente aangezien op dat niveau hierover beslissingen worden genomen en beleid gevoerd wordt. Wat betreft de indicator rond 'toegankelijkheid' is de dekkinggraad van de databron van Vlaamse Energie Agentschap (VEA) ook zeer beperkt (enkel specifiek ingediende dossier rond toegankelijkheid zitten in de database) waardoor de relevantie van deze indicator minimaal is. Echter, het is belangrijk op te merken dat de nood aan deze 3 indicatoren **verder afgestemd moet worden met de lokale besturen**, de primaire doelgroep van de LVTM. Indien deze indicatoren alsnog als noodzakelijk geacht worden door de steden en gemeenten, blijven deze behouden op het LVTM ontsluitingsplatform.

Register Indicator	BIOS	CCinC	Bron
B16. Aantal tewerkgestelden in de vrijetijdssector bibliotheek C12. Aantal tewerkgestelden in de vrijetijdssector culturele centra	x	x	RSZ ¹
B17. Totale inkomsten bibliotheken C13. Totale inkomsten culturele centra	x	x	BBC ²
B18. Totale uitgaven bibliotheken C14. Totale uitgaven culturele centra	x	x	BBC
B19. Verhouding totale inkomsten - totale uitgaven bibliotheken C15. Verhouding totale inkomsten - totale uitgaven culturele centra	x	x	BBC
B4. Aanbod culturele activiteiten bibliotheken C2. Aanbod culturele activiteiten culturele centra	x	x	UiT ³
B11. Aantal bibliotheekvestigingen C6. Aantal beschikbare locaties & zalen van culturele centra	x	x	BIOS CCinC
C5. Bijwonen culturele activiteit in de eigen of een andere gemeente		x	GSM ⁴
B5. Bezoekers van de bibliotheek	x		GSM
B10. Intensiviteit van het Interbibliotheccair Leenverkeer	x		UA ⁵
B2. Aantal materialen in bezit door de bibliotheek (N1. Aantal beschikbare e-boeken) N.2 Collectiebeheer coëfficiënten: ▪ het vernieuwingsritme ⁶ ▪ de bezitscoëfficiënt ⁷ ▪ de gebruikscoefficiënt ⁸	x		EBS ⁹
B3. Aantal openingsuren van de bibliotheek (N3. Onbemande vs. bemande openingsuren) N4. Aantal openingsuren (bemand/onbemand) vs. aantal VTE	x		EBS
B7. Aantal ontleningen & verlengingen bij de bibliotheek (N5. Aantal uitleningen per type kaart)	x		EBS
B8. Aantal actieve leners bij de bibliotheek N6. Individuele & niet-individuele leners N7. Per leeftijdscategorie/doelgroep	x		EBS
B9. Gebruik van digitaal aanbod van de bibliotheek	x		Mijn bibliotheek
N8. Aantal leden van de bibliotheek	x		EBS

¹ Rijksdienst voor Sociale Zekerheid.

² Beleids- en Beheercyclus ondersteund door Agentschap Binnenlands Bestuur (ABB).

³ UiT databank beheerd door Publiq.

⁴ Gemeente- en Stadsmonitor beheerd door Agentschap Binnenlands Bestuur (ABB).

⁵ Universiteit Antwerpen.

⁶ = aanwinsten vs. bezit (voor audiovisuele en gedrukte materialen)

⁷ = bezit vs. leners (voor audiovisuele en gedrukte materialen, voor jeugd en volwassenen)

⁸ = uitleningen vs. bezit (voor audiovisuele en gedrukte materialen, voor jeugd en volwassenen)

⁹ Eéngemaakt Bibliotheekstelsel beheerd door Cultuurconnect.

N1. Aantal beschikbare e-boeken

Respondenten stelden de vraag om e-boeken mee te tellen (zijn niet gedrukt, niet audiovisueel, niet magazijn) gezien deze ook deel uitmaken van het beschikbare aanbod. Enkel het gebruik, niet het beschikbare aanbod wordt in kaart gebracht via indicator 'B9 Gebruik van digitaal aanbod van de bibliotheek'.

Echter, na overleg met Cultuurconnect blijkt deze indicator alsnog onvoldoende relevant gezien de lancering van het nieuw e-boeken platform door Cultuurconnect in september 2020. Dit platform zal namelijk hetzelfde aanbod voorzien over heel Vlaanderen.

N2. Collectiebeheer

Respondenten gaven aan nood te hebben aan meer data voor collectiebeheer en benchmarking hiervoor. Enkel aanwinsten, magazijn en afvoer ontsluiten is onvoldoende. Concreet worden de 3 BIOS coëfficiënten toegevoegd aan de LVTM ontsluiting:

- het vernieuwingsritme = aanwinsten vs. bezit (voor AVM en GM)
- de bezitscoëfficiënt = bezit vs. leners (voor AVM en GM, voor jeugd en volwassenen)
- de gebruikskoëfficiënt = uitlending vs. bezit (voor AVM en GM, voor jeugd en volwassenen)

N3. Onbemande vs. bemande openingsuren

Respondenten verzochten om zowel bemande als onbemande openingsuren te registreren gezien dit een reeds lopende evolutie was in de werking van bibliotheken en het coronavirus dit proces nog versneld heeft.

Cultuurconnect zal de registratie van openingsuren, alsook van contactgegevens en sluitingsdagen opnemen in Wise/EBS ter vervanging van registratie in BIOS. Tot dit volledig geïmplementeerd is (voorzien maart 2021), zal BIOS open blijven enkel voor registratie van deze gegevens. Echter, het is voorlopig niet haalbaar om bibliotheken bemande en onbemande openingsuren apart te registreren. Dit zal meegenomen worden naar een volgende ronde van de LVTM in 2023.

N4. Aantal openingsuren (bemand/onbemand) vs. aantal VTE

Respondenten verzochten om het aantal openingsuren (zowel bemand als onbemand) af te zetten t.o.v. aantal VTE daar verschillende bibliotheken evolueren naar een werking met deels contactloze uitleningen. Na overleg met Cultuurconnect zal enkel het aantal openingsuren afgezet kunnen worden t.o.v. het aantal VTE, zonder onderscheid tussen bemande en onbemande uren omdat dit laatste aspect voorlopig nog niet kan gecapteerd worden door het EBS.

N5. Aantal uitleningen: individuele vs. niet-individuele kaarten

Uit de bevraging bleek dat het interessant zou zijn om inzicht te verwerven in de ontlenen van materialen per type kaart, meer bepaald om de individuele tegenover de collectieve kaarten af te zetten. Echter, deze data zitten wel in het EBS maar het ontwikkelen van de exportfunctie van deze data is niet haalbaar tegen de komende LVTM ronde. Deze indicator zal dus meegenomen worden naar een volgende ronde van de LVTM in 2023.

N6. Individuele & niet-individuele leners (per type kaart)

Uitleningen op klaskaarten en ontbreken van collectieve leners zorgen er o.a. voor dat de scholenwerking van bibliotheek te beperkt in kaart wordt gebracht. Het aantal kaarten voor niet-individuele gebruikers

(jeugd, volwassenen) alsook het aantal personen dat bereikt worden via deze kaarten worden in BIOS3 bevestigd, waardoor respondenten verzochten om dit ook op te nemen in het EBS en te ontsluiten via de LVTM.

Na overleg met Cultuurconnect, zal het onderscheid kunnen gemaakt worden tussen individuele en niet-individuele leners. Het aantal personen dat bereikt wordt met deze kaarten zal echter voorlopig niet kunnen geregistreerd worden via het EBS.

N7. Leners per leeftijdscategorie/doelgroep

Onder doelgroep wordt verstaan bvb.: peuters, kleuters, lager onderwijs, middelbaar onderwijs.

Op basis van deze parameters kan er beter gemeten worden in hoeverre de jeugd toegang vindt tot de bib en waar er lokaal of op Vlaams niveau kan bijgestuurd worden. Op die manier kan de bib naar bepaalde groepen beter gepromoot worden of kan er extra ondersteuning komen om de bib om bepaalde groepen aantrekkelijker te maken. Ook naar de scholen kan er dan duidelijker gecommuniceerd worden welke groepen ondervertegenwoordigd zijn in het bibliotheekbezoek. Die kunnen dan naargelang de noden gebruik maken van het aanbod van de bib en zo de leesvaardigheid van kinderen versterken.

Na overleg met Cultuurconnect zal deze vorm van ontsluiting kunnen geïmplementeerd worden in de LVTM.

N8. Aantal leden van de bibliotheek:

Onder leden worden verstaan: alle klanten met een abonnement. Daarnaast werd ook verzocht door de respondenten om de verdeling over de verschillende leeftijdsgroepen te vergelijken met de verdeling in de bevolkingspiramide. Hiermee kan je zien of de bibliotheek alle leeftijdsgroepen goed bereikt, welke leeftijdsgroep afhaakt, in welke leeftijdsgroep de meeste nieuwe leden zitten, en hoe ze het doet in vergelijking met andere gemeenten.

Alhoewel Cultuurconnect geboortedata registreert van alle leden en leners, is het voorlopig niet haalbaar om de exportfunctie in het EBS voor deze data te ontwikkelen en mee te nemen in de LVTM ontsluiting. Ook dit zal meegenomen worden naar een volgende ronde van de LVTM in 2023.

10 ACTIE- EN AANDACHTSPUNTEN

Naast het opnemen en uitwerken van de nieuwe kernindicatoren in de LVTM in samenspraak met betrokken actoren, kwamen er nog een aantal andere belangrijke actie- en aandachtspunten uit de bevraging. Een aantal zijn specifiek verbonden aan BIOS of CCinC, een aantal zijn gemeenschappelijk voor beide sectoren.

BIOS

- **Tijdelijke registratie van data via Checkmarket bevraging voor bibliotheken nog niet aangesloten op het EBS**

Het EBS is een belangrijke bron voor 12 registerindicatoren. Echter, het EBS is nog in volle uitrol en niet alle bibliotheken zijn reeds aangesloten, dit gebeurt namelijk in verschillende migratiegolven. Tot alle bibliotheken aangesloten zijn op het EBS, zullen bibliotheken die nog niet aangesloten zijn een aparte

online bevraging van het dept. CJM (met behulp van Checkmarket) ontvangen om de nodige data te registreren zodat deze mee ontsloten kunnen worden. Hierbij is uiteraard zeker ook de registratie van de data vereist voor de leenrechtvergoeding belangrijk.

- **BIOS niet langer authentieke bron voor openingsuren, sluitingsdagen en adres- en contactgegevens**

Momenteel dient BIOS als authentieke bron voor openingsuren en adres- en contactgegevens ontsloten voor bibliotheekgebruikers op de bibliotheekportalen en andere websites. De registratie van openingsuren, alsook van adres- en contactgegevens, en sluitingsdagen was al mogelijk in Wise/EBS maar deze data zijn momenteel nog niet beschikbaar voor doorstroom naar andere platformen of websites via de beschikbare API. Cultuurconnect zal de nodige technische aanpassingen aan de API laten ontwikkelen tegen maart 2021 zodat registratie van deze data dan volledig via het EBS kan verlopen ter vervanging van registratie in BIOS. Tot dit volledig geïmplementeerd is, zal BIOS open blijven enkel voor registratie van deze gegevens.

CCinC

- **Verduidelijking over term ‘culturele centra’**

Uit de bevraging is gebleken dat het niet voor respondenten niet altijd voldoende duidelijk is welke centra binnen scope van de LVTM vallen. Het dept. beoogt hiervoor alle cultuur- & gemeenschapscentra zoals tot nu toe het geval was voor CCinC en refereert naar deze groep als de ‘culturele centra’.

- **Instructie vereist ingeval van meerdere centra per gemeente/stad**

Het dept. CJM dient een duidelijke instructie op te stellen over hoe door lokale besturen data moeten registreren ingeval er meerdere centra per gemeente zijn.

Gemeenschappelijk voor BIOS & CCinC

- **Afspraken over rapportage door Brusselse bibliotheken en gemeenschapscentra i.k.v. Convenant 2019-2023 en de cultuurbeleidsplannen 2020-2025**

De bevraging toonde aan dat er bezorgdheid heerst over het wegvallen van monitoring van de bibliotheken in Nederlands taalgebied in Brussel. Tot hiertoe vulden de Brusselse gemeenten en bibliotheken, en de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) gegevens in in BIOS in kader van enerzijds het Convenant 2019-2023 tussen de Vlaamse Gemeenschap en de Vlaamse Gemeenschapscommissie m.b.t. de uitvoering van het lokaal cultuurbeleid in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, anderzijds in kader van de rechtstreekse subsidiëring van Vlaanderen aan de 19 Brusselse gemeenten in kader van hun cultuurbeleidsplannen 2020-2025.

Met het wegvallen van BIOS, zullen de rapportage afspraken moeten herbekeken worden met hen. Beide subsidiebesluiten zijn niet sluitend specifiek over rapporteringsvereisten maar stellen wel: “één keer per jaar vóór 1 mei algemene beleidsrelevante gegevens ter beschikking stellen in de vorm en volgens de procedures die de Vlaamse Regering na overleg met de VGC bepaalt”. Dus nieuwe afspraken moeten hierover gemaakt worden. Dit geldt ook voor de gemeenschapscentra in Nederlandstalig Brussel, maar hierover werd via de bevraging geen bezorgdheid geuit.

Algemeen binnen het LVTM verbetertraject

Een aantal actie- en aandachtspunten die naar voor kwamen uit de bevraging situeren zich op meer op macro niveau en dienen gekaderd te worden binnen het breder verbetertraject van de LVTM dat het dept. in 2020-2021 zal uitrollen in samenwerking met Sport Vlaanderen.

- **Suggesties m.b.t. data van specifieke partners op te nemen**

Uit de bevraging zijn een aantal suggesties gekomen die opgenomen moeten worden met betrokken partners zoals Publiq, VVSG (Vereniging van Vlaamse Steden & Gemeenten), ABB (Agentschap Binnenlands Bestuur), bovenlokaal steunpunt Op/Til, Cultuurconnect, etc. Enkele voorbeelden hiervan zijn: nood aan hogere dekkingsgraad en kwaliteit van de UiT databank, meer afstemming tussen de LVTM en de Gemeente- en Stadsmonitor van ABB, in kaart brengen van samenwerking tussen organisaties m.b.t. specifieke thema's, kennisnoden die binnen scope van het EBS in beheer van Cultuurconnect vallen, etc. Het nodige overleg zal hiervoor georganiseerd worden door dept. CJM in samenwerking met Sport Vlaanderen.

- **Nood aan finetunen van definities**

Meer dan de helft van alle input uit de bevraging aan beide sectoren ging rechtstreeks of onrechtstreeks over de nood van organisaties aan duidelijke(re) definities en formuleringen van indicatoren en bijhorende vraagstelling bij registratie. Deze verbeteractie werd ook geïdentificeerd tijdens de evaluatie van de LVTM en zal dus meegenomen worden in het breder verbeterplan van de LVTM.

- **Benoemen van te meten doelstellingen van indicatoren**

Vooral uit de bibliotheeksector kwam de opmerking dat een indicator maximaal meerwaarde heeft als het duidelijk is welke doelstelling ze meet/evalueert. Ook hiermee zal het dept. CJM in samenwerking met Sport Vlaanderen bekijken welke verbeteracties kunnen ondernomen worden in kader van het breder verbetertraject van de LVTM.

- **Ondersteuning aan sectoren bij registratie & gebruik van de LVTM**

Uit de feedback via de bevraging kwam ook expliciete nood aan ondersteuning bij registratie en gebruik van de LVTM in de vorm van sjablonen om gegevens tijdens het jaar goed bij te houden, handleidingen en voldoende testing met gebruikers. Ook dit kwam als aandachtspunt uit de evaluatie van de LVTM. Dept. CJM zal wederom bekijken in samenwerking met Sport Vlaanderen bekijken welke verbeteracties kunnen ondernomen worden in kader van het breder verbetertraject van de LVTM. Ook zal er hierover in dialoog gegaan worden met het steunpunt Op/Til om zo de gedragenheid van de LVTM verder kracht bij te zetten.

- **Publicatie van LVTM data als open data**

Op basis van zowel de bevraging als de evaluatie van de LVTM wil het dept. CJM meer inzetten op de publicatie van de LVTM data op ons open data portaal om zo het gebruik van deze data verder te

stimuleren. Dit geeft geïnteresseerde gebruikers ook de mogelijkheid om eigen analyses te maken en met meer gedetailleerde data aan de slag te gaan dan kan geraadpleegd worden op het rapporteringsplatform van de LVTM.

- **Capaciteitsversterking inzake data geletterdheid**

Uit de bevraging en vooral de gesprekken kwam naar voor dat de participatie aan de LVTM en het gebruik van het ontsluitingsplatform ook sterk bepaald zal worden door de mate van datageletterdheid bij beide sectoren alsook de lokale besturen. Deze bevinding kwam ook terug in de evaluatie van de LVTM. Alhoewel het dept. CJM niet de capaciteit heeft noch het mandaat om hiervoor een capaciteitsversterkingstraject op te zetten, zal dit wel opgenomen worden met betrokken partners om te bekijken hoe er kan samengewerkt worden.

11 GELEERDE LESSEN M.B.T. DE BEVRAGING

- **Timing**

De timing van de bevraging was niet ideaal gezien veel organisaties in een heropstartfase zaten na versoepeling van de maatregelen in kader van COVID-19. Hierdoor was het bij sommige organisaties alle hens aan dek voor de heropstart en was er soms weinig tot geen tijd om de bevraging in te vullen.

- **Looptijd van de bevraging**

Twee weken tijd om de bevraging in te vullen was zeer krap, zeker gezien de timing hierboven toegelicht. Idealiter hadden organisaties 3 weken de tijd gehad maar het timeframe liet dit helaas niet toe gezien een finale lijst van kernindicatoren tijdig aan de LVTM stuurgroep moest voorgelegd worden.

- **Relevantie van indicatoren**

In de excel overzichten waar de indicatoren verder beschreven staan had ook meteen de relevantie zoals ingeschat door het dept. CJM mee moeten opgenomen worden zodat dit voor respondenten duidelijker was en dat ze hier bijgevolg gericht feedback op hadden kunnen geven.

- **Structuur van bevraging voor analyse**

Data gecapteerd via deze Checkmarket bevraging wordt in de export weergegeven per respondent waarbij respondenten verschillende types feedback (=entry) konden geven (verbetersuggestie, nieuwe indicator, schrapping, andere bedenking). Voor analyse doeleinden was het noodzakelijk om deze data manueel per entry te herstructureren, waardoor dit nog een aanzienlijke tijdsinvestering was. Idealiter wordt de bevraging zo gestructureerd zodat er ook een lijst van alle entries kan bekomen worden, i.p.v. 1 rij per respondent met alle entries.

- **Tekortkoming van online bevraging**

Een online bevraging met vrijwillige deelname maakt dat steeds de meest geïnteresseerden of die organisaties die het meest vertrouwd zijn met de monitoring tools of data-driven beleid in het algemeen deelnemen, en er dus op die manier bias ontstaat. Helaas was dit op korte termijn gezien de coronacrisis de enige optie om de consultatie van beide sectoren alsnog te laten plaats vinden.